

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI KOTOUMISEN EDISTÄMISESTÄ

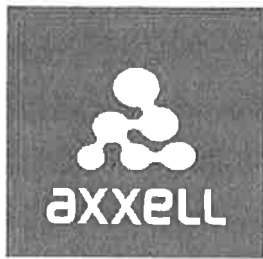
Kiitos lausuntopyynnöstä. Axxell antaa lausunnon aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen järjestäjän näkökulmasta. Axxell järjestää kotoutumiskoulutusta Espoossa, Helsingissä, Raaseporissa ja Vantaalla. Oppilaitoksessamme on koulutuksessa 500 - 600 maahanmuuttajaa päivässä. Järjestämme säännöllisesti alkukartoituksia, joissa annamme suosituksen opiskelijalle parhaiten soveltuvasta koulutuksesta joko omassa oppilaitoksessa tai muissa oppilaitoksissa. Axxellin omassa koulutustarjonnassa on tällä hetkellä kolme erilaista raidetta: perusraide, hidas raide sekä luku- ja kirjoitustaidon raide¹. Koulutusten tavoitteena on työllistyminen.

Oppilaitoksemme kannalta esityksen keskeisiä kohtia ovat alkukartoitus sekä kotoutumiskoulutuksen järjestäminen, sisällöt, vaikuttavuus ja tehokkuus. Lisäksi haluamme kommentoida Osallisena Suomessa -kokeilua.

Yleistä

Esitys on mielestämme kattava ja taustoitus on monipuolinen, asiantunteva ja maahanmuuttajien tarpeet huomioiva. Erityisen hyvänä pidämme sitä, että kotoutumiseen keskeisesti vaikuttavista asioista säädetään uudella lailla nykytilanteessa, jossa maahanmuuton painopiste on siirtynyt perhesiteen perusteella tapahtuvaksi tai työperusteiseksi maahanmuutoksi. Pidämme onnistuneena ratkaisuna sitä, että kotoutumispalveluiden tarjontaa laajennetaan ja perheet otetaan tarvittaessa huomioon kokonaisuuksina.

¹ Liitteenä Kotoraide-projektissa tehdyt raidekuvaukset.

Alkukartoitus

Ammattitaitoisesti toteutettu alkukartoitus on onnistuneen kotoutumisprosessin edellytys. Koska kotoutumissuunnitelma on väline siihen, että maahanmuuttaja voi saada tarvitsemiaan palveluita, alkukartoitukseen osallistumisen ei pitäisi perustua maahanmuuttajan pyyntöön, vaan jokaisella maahanmuuttajalla tulisi olla oikeus ainakin alkukartoitukseen ja sen pohjalta tarvittaessa kotoutumissuunnitelmaan.

Esityksessä mainitaan, että kunta ja työ- ja elinkeinotoimistot toimisivat alkukartoituksen järjestäjinä. Erityisesti alkuvaiheen arviointi lähtökielitaidon arvioimiseksi ja sopivan raiteen löytämiseksi vaatii ammattitaitoa ja asiantuntemusta. Siksi onkin hyvä, että esityksessä mainitaan mahdollisuus hankkia alkukartoitusta myös ostopalveluna.

Olemme järjestäneet alkukartoituksia vuodesta 2002. Kokemustemme mukaan monen maahanmuuttajan on alkuvaiheessa vaikea hahmottaa itselleen realistista ja tavoitehakuista suunnitelmaa. Silloin alkukartoitukseksi riittää sopivan koulutusraiteen löytäminen. Siksi pidämmekin hyvänä, että kotoutumissuunnitelma tarkistetaan noin vuoden kuluttua. Siinä vaiheessa on järkevää tarkentaa suunnitelmaa ja tarvittaessa kartoittaa ammatillista osaamista.

Alpo-hankkeen koordinoimana haetaan eri puolilla Suomea keinoja maahanmuuttajien alkuvaiheen neuvontaprosessin toteuttamiseen ja ohjaamiseen. Jostain syystä tällaista projektia ei kuitenkaan olla toteuttamassa kaikkein maahanmuuttajatiheimmällä alueella maassamme eli pääkaupunkiseudulla. Tehokkaan alkuvaiheen ohjauksen kannalta pääkaupunkiseutukin hyötyisi siitä, että maahanmuuttajat saisivat alkukartoituksen, te-toimiston palvelut ja mahdollisia muita palveluita niin sanotusti yhdeltä luukulta. Taloudellisen tehokkuuden kannalta olisi suotavaa, että pääkaupunkiseudun kuntarajat eivät estäisi yhden keskitetyn palvelun toteuttamista.

Kotoutumiskoulutuksen tehokkuus ja vaikuttavuus

Olemme järjestäneet maahanmuuttajien kielikoulutusta 1990-luvun alusta. Pidämme suomalaista mallia, jossa tavoitteena on työllistyminen, erittäin onnistuneena. Olemme oppilaitoksena tutustuneet monien eurooppalaisten maiden kotoutumiskoulutuksen käytäntöihin². Kun koulutus järjestetään työvoimapolitiittisena koulutuksena, elävät työelämäkontaktit ja ohjaus kuuluvat kiinteänä osana sen toteuttamiseen. On selvää, että työelämäpoliittinen koulutus ei palvele kaikkia kotoutujia, joten myös uudet joustavat koulutuksen järjestämistavat ovat tervetulleita etenkin niille kahdelle kohderyhmälle, jotka tähän asti ovat jääneet liian vähälle huomiolle, eli erityistä tukea tarvitseville maahanmuuttajille ja nuorille (18 - 25-vuotiaille). Rinnasteinen koulutus tarjoaa hyvän vaihtoehdon esimerkiksi peruskouluiän ohittaneille nuorille, jotka tarvitsevat jatko-opintojaan varten parempaa kielitaitoa.

Yhä useampi maahanmuuttaja opiskelee rinnasteisessa koulutuksessa siksi, että he eivät mahdu mukaan työvoimapolitiittiseen koulutukseen. Osa rinnasteisesta koulutuksesta on kuitenkin kirjavaa eikä siellä ole samanlaista ohjausta kuin työvoimapolitiittisessa koulutuksessa. Näin ollen maahanmuuttajat ovat keskenään eriarvoisessa asemassa: vain osa heistä pääsee koulutukseen, jossa on ohjausta työelämään ja valvottu työharjoittelu. Rinnasteisessa koulutuksessa pitää ottaa jatkossa huomioon kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman tavoitteet sekä määritellä rinnasteiseen koulutukseen ohjaamisen perusteet. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota koulutuksen ohjausresursseihin sekä sen vaikuttavuuteen ja tehokkuuteen kotouttajana.

Mielestämme työvoimapolitiittinen kotoutumiskoulutus tarjoaa suhteellisen tasa-arvoisen lähtökohdan nopeaan työllistymiseen. Voimassa oleva opetussuunnitelma suositus antaa hyvät lähtökohdat koulutuksen järjestämiselle ja opetuksen keskeisille sisällöille. Jos

² Belgia, Espanja, Hollanti, Irlanti, Islanti, Iso-Britannia, Itävalta, Norja, Ruotsi, Saksa, Tanska

kuitenkin halutaan vahvistaa kotoutumiskoulutuksen tasalaatuisuutta eri oppilaitoksissa ja ympäri Suomea, pitäisi tavoitteiden ja sisältöjen linjauksia vielä tarkentaa. Jo nykyisellään suunnitelman mukaan toteutettava koulutus antaa monipuoliset työelämävalmiudet (kielitaito, työelämän pelisäännöt, yhteiskunnan ja kulttuurin tuntemus) sekä perusraiteen että hitaan raiteen opiskelijoille. Lisäksi koulutuksen vaikuttavuutta parantaisi, jos erityisen hyvin koulutetut maahanmuuttajat, joilla on hyvä motivaatio ja erinomaiset oppimisvalmiudet, voitaisiin ohjata nopealle raiteelle. Näin heidän osaamisensa saataisiin tehokkaammin suomalaisen yhteiskunnan käyttöön. Lakiesityksessä on kotoutumiskoulutuksen tavoitteeksi asetettu yleiseurooppalaisen viitekehyksen taso B1.1. Kokemuksemme mukaan tämä tavoite ei täyty, jos kotoutumiskoulutuksen pituus on esityksen mukainen 40 opintoviikkoa. Vain äsken mainitulla nopealla raiteella B1.1 voisi olla realistinen tavoite. Hitaan ja perusraiteen tavoite pitää mielestämme asettaa A2:een. Tämä on tavoitetaso myös monessa muussa Euroopan maassa.

Väitämme, että työvoimapolitiittisena järjestettävä kotoutumiskoulutus on oppilaitoksessamme tehokasta ja vaikuttavaa, mutta kriteereiden ja mittareiden puuttuessa sitä on vaikea osoittaa. Valtaosa opiskelijoistamme saavuttaa taitotason A2, jotkut jopa B1.1:den, noin kolmasosa työllistyy ja hyvin monet pääsevät jatkokoulutukseen pian kotoutumiskoulutuksen jälkeen. On kuitenkin huomattava, että oppiminen on aina yksilöllinen prosessi eikä oppimista voi nopeuttaa vain sen takia, että halutaan tehokkaampaa kotoutumiskoulutusta. Kotoutumiskoulutukseen osallistujien lähtöasetelmat ovat kirjavia ja lukuisat taustamuuttajat vaikuttavat oppimiseen. Emme voi olla korostamatta, kuinka tärkeä onnistunut alkukartoitus on tuloksellisen kotoutumisprosessin ja -koulutuksen kannalta.

Osallisena Suomessa

Osallisena Suomessa -kokeilussa on erityisen hyvää se, että sen puitteissa voidaan järjestää koulutusta niille kahdelle jo aikaisemmin mainitsemalemme ryhmälle

(erityistä tukea tarvitseville maahanmuuttajille ja nuorille), joille työvoimapolitiittinen kotoutumiskoulutus ei ole sopiva vaihtoehto. Lisäksi on kannatettavaa, että myös työperäiset maahanmuuttajat pääsevät kotoutumiskoulutuksen piiriin.

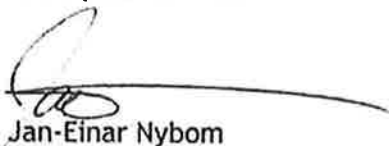
Meille on kuitenkin epäselvää, mitä uutta tämä kokeilu toisi tullessaan niin kutsutulle nopean työllistymisen polulle, koska esityksen mukaan kokeilun tarkoituksen on *tukea maahanmuuttajien osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa lisäämällä heidän kielellisiä ja yhteiskunnallisia valmiuksiaan, jolloin myös työllistymisen edellytykset paransivat*. Mielestämme näihin tavoitteisiin voidaan vastata jo nykyisellä kotoutumiskoulutuksella, jos siihen vain ohjataan riittävästi resursseja ja jos koulutuksen järjestäjille tarjotaan mahdollisuus joustaviin koulutusjärjestelyihin (esim. päivä- ja iltakoulutukseen).

Jotta hankkeen tulokset saadaan myös laajempaan käyttöön, olisi hyvä tietää, mihin ja miten kokeilussa saavutettuja tuloksia verrataan ja kuinka uudet koulutusmuodot on ajateltu valtavirtaistaa. Lisäksi epäilemme, että kokeiluun varattu aika ei ole riittävän pitkä.

Eniten ihmettelemme sitä, että hanke on sijoitettu osaksi lakiesitystä. Eikö laki kotoutumisen edistämisestä kuitenkin ole tarkoitettu pitkäikäisemmäksi kuin kolmevuotinen Osallisena Suomessa -kokeilu?

Kiitos, että saimme esittää mielpiteemme lakiesityksestä.

Raaseporissa 22.6.2010

Jan-Einar Nybom

toimitusjohtaja

KOTOUTUMISRAITEET

Polun nimi:	PERUSRAIDE - nopeasti työmarkkinoille suuntaavien maahanmuuttajien kotoutumisraide
Pituus:	- kokoaikaista opiskelua noin 1 vuosi (minimi 20 h viikossa) 210 - 225 opiskelijatyöpäivää
Tavoitetaso:	A2.2 ~ B1.1
Pedagogiset päälinjat:	Tavoitteena suomen kielen, työelämätaitojen ja yhteiskuntatiedon perusteiden oppiminen, jotta opiskelija voi työllistyä tai mennä jatkokoulutukseen. - Toiminnallinen ja kotoutujan kielenkäyttötarpeet huomioiva lähestymistapa - Kehitetään kaikkia kielitaidon osa-alueita painottaen suullista kielitaitoa - Kehitetään kielitaidon sujuvuutta - Kehitetään opiskelijoiden kykyä itsenäiseen opiskeluun ja itseohjautuvuuteen - Harjoitellaan tieto- ja viestintätekniikan taitoja niin opiskelussa kuin työelämätaidoissa
Sisältö:	Noudatetaan Opetushallituksen Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen suositusta. Koulutuskokonaisuuteen kuuluu: - Suomen kieli (vähintään 150 otp) Suomen kielen opetukseen integroidaan: - Arjen taidot - Opiskelutaidot ja opiskelutekniikan kehittäminen - Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus - Työelämätietous- ja taidot (vähintään 60 otp) - Työnhaku - ATK-aidot - Työharjoittelu (kieliharjoittelu ja työssäoppiminen, vähintään 30 otp)
Polulle ohjauksen kriteerejä:	- yleissivistävä koulutus vähintään 8 vuotta: vähintään peruskoulu ja mielellään jatko-opintoja (toisen asteen tai korkea-asteen koulutus) - osaa latinalaiset aakkoset - hyvä luku- ja kirjoitustaito - opiskellut ainakin yhtä vierasta kieltä - motivoitunut opiskeluun - hallitsee opiskelun perustekniikat - mahdollisuus opiskella kieltä kokoaikaisesti (minimi 20 h viikossa) - tavoitteena päästä työelämään ja/tai ammatilliseen koulutukseen
Jatkopolutus- mahdollisuudet	- ammatillinen valmistava koulutus - suorittavat työtehtävät

Polun nimi:	HITAASTI ETENEVÄ RAIDE - opiskelussaan tukea tarvitsevien maahanmuuttajien kotoutumisraide
Pituus:	- kokoaikaista opiskelua noin 1 ½ vuotta (vähintään 20 h viikossa) 270 opiskelijatyöpäivää
Tavoitetaso:	- yleisarvio A2.1 - suullinen kielitaito A2.2
Pedagogiset päälinjat:	- toiminnallinen lähestymistapa - opetus on konkreettista ja käytännönläheistä: säännönmukaisuuden oppimiseen käytetään analogioita, fraaseja ja toistoja - suullinen kielitaito on ensisijainen väline kommunikaatiotilanteissa - kirjallisia taitoja rakennetaan perusteista lähtien - riisuttu kielioppi, kielen analyysia ohjatusti - opetukseen integroidaan vahvasti arjen hallintaa ja yhteiskuntataitoja - kehitetään opiskelutaitoja
Kurssin keskeinen sisältö:	Noudatetaan Opetushallituksen Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen suositusta. Koulutuskokonaisuuteen kuuluu: - Suomen kieli (vähintään 210 op). Suomen kielen opetukseen integroidaan: - Arjen taidot ja yhteiskuntatieto, itsenäisen asioinnin tukeminen - Opiskelutaidot - Työelämä tietous- ja taidot (60 op) - Työnhaku - Tietotekniikan perusteet - Työharjoittelu (kieliharjoittelu ja työssäoppiminen, vähintään 25 - 30 otp)
Polulle ohjauksen kriteerijä:	- kotimaasta vain peruskoulutus, noin 4 – 8 vuotta, tai formaali koulutus puuttuu kokonaan - hallitsee latinalaiset aakkoset tyydyttävästi - tyydyttävä luku- ja kirjoitustaito - ei ole opiskellut vieraita kieliä - kotimaassa todettu kognitiivisia ongelmia (esim. lukihäiriö) - vaikea elämäntilanne tai tausta, esimerkiksi pakolaistaustaiset traumatisoituneet - yli 55 vuoden ikä - on kurssitaustaa ja oleskelutaustaa Suomesta, mutta ei ole kielitaitoa
Jatkopolutus- mahdollisuudet	avustavat tuotannolliset työtehtävät

Polun nimi:	NOPEASTI ETENEVÄ RAIDE - jatko-opintoihin tai vaativiin asiantuntijatehtäviin suuntautuvien maahanmuuttajien kotoutumisraide
Pituus:	• kokoaikaista opiskelua noin 1 vuosi (minimi 30 h viikossa) • 210 opiskelijatyöpäivää
Tavoitetaso:	B 1.1 ~ B 1.2
Pedagogiset päälinjat	• kehitetään kaikkia kielitaidon osa-alueita • kehitetään kielitaidon sujuvuutta, kompleksisuutta ja tarkkuutta • käytetään hyväksi opiskelijoiden kykyä itsenäiseen opiskeluun ja vahvaa motivaatiota • harjoitetaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöön niin opiskelussa kuin työelämätaidoissa Opetuksessa pyritään kaikilla osa-alueilla saavuttamaan osaaminen, jonka avulla opiskelija voi hyödyntää aiemmin hankittua koulutustaan ja ammattitaitoaan joko suoraan tai sovelletusti ja täydentää opintojaan suomeksi.
Kurssin keskeinen sisältö	Noudatetaan Opetushallituksen Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen suositusta. • Suomen kieli (vähintään 150 otp) - Suomen kielen opetukseen integroidaan: ▪ Arjen taidot ja tieto- ja viestintätekniikan käyttö ▪ Opiskelutaidot sekä tieto- ja viestintätekniikka opiskelun apuna ▪ Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus • Työelämätaidot ja -tiedot (60 otp) ▪ Uraohjaus ▪ Työssäoppiminen (30 otp)
Polulle ohjauksen kriteerit:	• Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto tai eurooppalaisen koulutusjärjestelmän tasoisen peruskoulutuksen jälkeen suoritettu vahva ammatillinen koulutus; aiemman koulutuksen kesto yhteensä yli 12 vuotta. • Erinomaiset opiskelutaidot • Kokemusta vieraiden kielten opiskelusta • Vahva motivaatio edetä nopeasti ja työskennellä tavoitteiden mukaisesti. • Mahdollisuus opiskella kieltä kokoaikaisesti. • Tavoitteena päästä nopeasti oman alan työhön tai jatko-opintoihin.
Jatkopolutusmahdollisuudet	• työharjoittelu omalla alalla • Yleisen kielitutkinnon keskitason testiin valmentava koulutus • täydentävät kieliopinnot esim. yliopistossa, aikuislukiossa yms. • omaehtoiset ammatilliset opinnot aikuiskoulutuslinjoilla • työvoimapolitiittinen ammatillinen koulutus • oppisopimuskoulutus • akateemisen tutkinnon täydentäminen

Polun nimi:	LUKU- JA KIRJOITUSTAIDOTTOMIEN KOULUTUS
Pituus:	• moduulin pituus 100 opt • enintään 2 moduulia, 200 otp
Tavoitetaso:	• kirjallinen A1.2 • suullinen A1.2 (puhuminen ja puheenymmärtäminen voivat olla vahvempia kuin kirjoittaminen ja tekstinymmärtäminen)
Päälinjat:	• Yleistavoitteena ensimmäisen moduulin aikana mekaanisen ja toisen moduulin aikana alkavan funktionaalisen luku- ja kirjoitustaidon saavuttaminen. • Suomen kielen alkeiden oppiminen. • Arjen taitojen ja elämänhallinnan kehittyminen.
Sisältö:	Noudatetaan Opetushallituksen Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen suositusta • Pienet ja isot kirjaimet • Kirjain-äännevastaavuuden periaate • Oikea lukusuunta • Lukemisessa edetään äänne- ja tavutasolta sana-, lause- ja tekstitasolle. • Harjoitellaan motorisia taitoja • Arabialaiset numerot ja peruslaskutoimituksia • Harjoitellaan kuvien, karttojen, aikataulujen ym. lukemista • Arjen taitojen kehittäminen: kello, kalenteri, lukujärjestys, poissaolosta ilmoittaminen jne. • Arkielämän kannalta keskeisen kielen oppiminen tilannesidonnaisesti • Perussanaston kartuttaminen • Tietokoneen käytön harjoittelua ja hyödyntämistä lukemaan ja kirjoittamaan opettelussa • Opiskelutaitojen kehittäminen • Erilaisiin opiskelutapoihin tutustuminen • Erilaisten tehtävätyyppien opiskelu • Itsetunnon ja opiskelijaminäkuvan parantaminen
Polulle ohjauksen kriteerit:	• Primääri lukutaidottomuus • Sekundääri lukutaidottomuus • Ei koulutaustaa tai hyvin vähäinen koulutausta. • Hyvin heikko luku- ja kirjoitustait. • Opiskelutaitojen puute. • Harjaantumattomuus erilaisiin opiskelutapoihin ja tehtävätyyppeihin
Jatkopolutus-mahdollisuudet	• hitaasti etenevä kotoutumiskoulutus

Polun nimi:	NUORTEN RAIDE Rinnasteinen kotoutumiskoulutus nuorille aikuisille
Pituus:	1-3 vuotta riippuen opiskelijan kotimaassa saatujen perusopintojen tasosta ja yleisistä oppimisvalmiuksista
Tavoitetaso:	- Suomen kieli B 1.1 – B 1.2 kaikilla kielitaidon osa-alueilla - Suomalainen peruskoulutodistus, jos opiskelijan omalla todistuksella ei pääse eteenpäin Suomessa
Päälinjat:	- Koulutuksen aikana nuori aikuinen saa sellaiset taidot ja tiedot, että hän voi päästä tutkintotavoitteeseen ammatilliseen koulutukseen tai jatkaa opintojaan lukiossa suomeksi, mikäli opintomenestys on hyvä. - Opiskelijan tarvitsemien opintojen määrä riippuu siitä, millainen peruskoulutus hänellä on omasta kotimaastaan. Lähtötasotaidot ja -tiedot testataan ja opiskelijalle rakennetaan mahdollisuuksien mukaan henkilökohtainen opetussuunnitelma. - Opetussuunnitelmassa otetaan huomioon koulutuksen rooli kotoutumiskoulutuksessa ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman tavoitteet. Ne sisällytetään suomen opetukseen, yhteiskuntatiedon opetukseen sekä ohjaukseen.
Koulutuksen keskeinen sisältö	- Opiskelutekniikka ja opinto-ohjaus - Suomen kieli - Englannin kieli - Matematiikka - Yhteiskuntatieto ja historia - Biologia, kemia, fysiikka, maantieto yms. luonnontieteelliset aineet - Tietotekniikka - Muut perusasteen aineet - Työelämään tutustumisjakso kouluttajan mahdollisuuksien mukaan, työharjoittelujaksot erityisesti lomien aikana
Polulle ohjauksen kriteerit:	- riittävän sujuva luku- ja kirjoitustaito latinalaisilla kirjaimilla - motivaatio tutkinnon suorittamiseen - tarve saada perusopetuksen todistus tai tarve saada sellainen suomen taito, jolla voi päästä jatko-opintoihin - elämäntilanne, joka mahdollistaa vaativan opiskelun (vaaditaan kaikilta) - on ylittänyt oppivelvollisuusiän, mutta motivoitunut ikänsä puolesta nuorille aikuisille suunnattuun koulutukseen (17 – 23 vuotta)
Jatkopolutusmahdollisuudet	- ammatilliset perusopinnot tai lukio - tuotannolliset työtehtävät

Polun nimi:	KOTIÄITIEN KOTOUTUMISKOULUTUS
Pituus:	Kaksi kertaa viikossa noin 3 oppituntia kerralla yhteensä 35 viikkoa (15 viikkoa syksyllä ja 20 viikkoa keväällä) = 210 tuntia
Tavoitetaso:	A1.3 ~ A2.1
Päällinjat:	Koulutuksen aikana opiskelijoiden arjesta selviäminen ja elämänhallinta kehittyvät samalla, kun opiskellaan suomen kielen alkeita. Lastenhoito järjestetään yhteistyössä esim. kuntien tai järjestöjen kanssa. - toiminnallinen lähestymistapa - opetus on konkreettista ja käytännönläheistä - suullinen kielitaito on ensisijainen kommunikaatiotilanteissa - opetuksessa painottuu vahvasti arjen hallinta
Sisältö:	- aakkoset, numerot - henkilötiedot, kalenteri, aikataulut, päivärytmi - perusfraasit, asioimistilanteita, itsenäisen asioinnin tukeminen - sanaston ja opiskelutaitojen kartuttaminen - lyhyisiin teksteihin tutustuminen opiskelijan taitotasosta riippuen
Polulle ohjauksen kriteerit:	- heikko koulutustausta - opiskelija ei osaa juuri lainkaan suomea - opiskelija hoitaa lapsia kotona, eikä sen vuoksi voi osallistua kokoaikaiseen koulutukseen
Jatkopolutus-mahdollisuudet	olosuhteiden salliessa siirtyminen hitaan raiteen kotoutumiskoulutukseen